

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ
ПІВНІЧНИЙ ОФІС ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ
Управління Північного офісу Держаудитслужби в
Житомирській області

23.02.2018

№ 07-33/01

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ
за результатами державного фінансового
аудиту діяльності Державного підприємства
«Новоград-Волинське досвідне лісомисливське
господарство»
за період з 01.01.2014 по 30.11.2017 року.

ЖИТОМИР
2018

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства “Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство” за період з 01.01.2014 по 30.11.2017.

Аудиторське дослідження проведено згідно з п. 3.3.5.2 Розділу III «Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області» Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північного офісу Держаудитслужби на IV квартал 2017 року у відповідності до вимог “Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання”, затвердженого постановою КМУ від 25.03.2006 № 361⁶ та “Методики проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання”, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728⁹.

Аудиторський звіт призначений для керівництва Державного підприємства “Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство” та Державної аудиторської служби України.

Аудит проводився з 26.12.2017 по 23.02.2018 начальником відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області Чупахіним В.В. та провідним державним фінансовим інспектором відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області Поліщуком О.М.

Приймали участь в аудиті:

з 10.01.2018 по 23.02.2018 провідний державний аудитор відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській Михайлова А.Ю.;

з 17.01.2018 по 26.01.2018 головний державний фінансовий інспектор відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській Рибак В.М. та головний державний фінансовий інспектор відділу контролю в галузі освіти, науки, спорту та інформації Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській Рибак С.В.;

з 18.01.2018 по 23.02.2018 головний державний аудитор відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській Хрус С.С.;

з 01.02.2018 по 23.02.2018 головний державний аудитор відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській Протасова Л.В.

Зміст

I. Вступ	4
<i>1.1. Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.</i>	4
II. Результати аудиторських процедур і висновки	7
2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Державного підприємства “Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство”	7
2.2 Зовнішні фактори ризику	11
<i>2.2.1 Дія нормативно-правових актів, які безпосередньо регулюють діяльність Підприємства, що призвела до упушення вигод.</i>	11
2.3 Внутрішні фактори ризику:	12
<i>2.3.1. Недоліки щодо ефективності управління витратами які призвели до їх завищення.</i>	12
<i>2.3.2. Результати дослідження ефективності використання та стану збереження майна Підприємства.</i>	13
<i>2.3.3 Недоліки в управлінні доходами, що призвели до їх втрат.</i>	16
<i>2.3.4. Результати дослідження відповідності наказів про облікову політику Підприємства вимогам нормативно-правових актів.</i>	18
<i>2.3.5. Результати дослідження організації внутрішнього контролю та її негативний вплив на результати діяльності.</i>	19
III. Висновки	20
IV. Рекомендації	21
Джерела інформації	22
Додатки	24

I. ВСТУП

1.1 Інформація про об'єкт аудиту та обґрунтування причин проведення аудиту.

Державне підприємство «Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство» (надалі – Підприємство) засноване на державній власності, створене відповідно до наказу Державного комітету лісового господарства України від 01.03.1999 № 24 «Про удосконалення лісовим та лісомисливським господарством у Житомирській області», належить до сфери управління Державного комітету лісового господарства України (надалі – Орган управління майном) і входить до сфери управління Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства (надалі – Управління).

Підприємство створено з метою ведення лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів та природно-заповідного фонду, охорони, відтворення та раціонального використання державного мисливського фонду на території мисливських угідь, наданих у користування Підприємству, ефективного використання державного майна, поліпшення природного середовища, реалізації на підставі одержаного прибутку, соціальних інтересів членів трудового колективу та інтересів держави.

Підприємство у своїй діяльності керувалося протягом 2014-2015 років та січня-жовтня 2016 року Статутом Державного підприємства «Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство», затвердженим наказом Державного комітету лісового господарства України від 07.12.2009 № 347¹⁶. Протягом листопада – грудня 2016 року та січня – листопада 2017 року Підприємство у своїй діяльності керувалося Статутом Державного підприємства «Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство» затвердженим наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 25.10.2016 № 377¹⁶.

Основними напрямками діяльності Підприємства за Статутами¹⁶ є:

- проведення заходів з відновлення лісів, підвищення їх продуктивності, створення насаджень із швидкоростучих і технічно цінних порід;
- організація лісонасінневої справи і лісових розсадників, вирощування декоративного посадкового матеріалу;
- проведення експериментальних розробок з метою створення та впровадження нових природозберігаючих технологій в галузі лісового та мисливського господарства;
- охорона лісів і захисних лісонасаджень від незаконних порубів, пошкоджень, самовільного сінокосіння, випасання худоби в заборонених місцях та інших лісопорушень, притягнення до відповідальності лісопорушників і стягнення з них збитків;

- охорона лісів і захисних лісонасаджень від пожеж, здійснення протипожежних заходів, захист лісів від хвороб та шкідників;
- облік лісових користувань;
- облік лісового фонду і реєстрація всіх змін у його складі тощо.

До складу Підприємства входить:

1. лісокомплекс;
2. автотракторний парк;
3. Курчицьке лісництво;
4. Малоцвілянське лісництво;
5. Новоград-Волинське лісництво;
6. Пилиповецьке лісництво;
7. Пищівське лісництво;
8. Ярунське лісництво.

Лісогосподарська діяльність Підприємства здійснюється на землях лісового фонду на площі 30169,4 га та визначається в межах м. Новоград-Волинський, Новоград-Волинського району, Ємільчинського району та Баранівського району і поділяється на шість лісництв, а саме: Курчицьке – 6366,0 га; Малоцвілянське – 4911,7 га; Новоград-Волинське – 5338,7 га; Пилиповецьке – 3676,6 га; Пищівське – 5900,0 га; Ярунське – 3976,4 га.

Середньооблікова чисельність працівників Підприємства в 2014 році склала 557 осіб, в 2015 році - 581 особа, в 2016 році - 611 осіб та за 9 місяців 2017 року - 663 особи.

Юридична та фактична адреса: 11708, Житомирська обл., Новоград-Волинський р-н., с. Майстрів, вул. Шепетівська, 11.

Код ЄДРПОУ: 00991947.

Форма власності - загальнодержавна.

Організаційно-правова форма за КОПФГ: 140 - державне підприємство.

Відповідальними за фінансово-господарську діяльність Підприємства у досліджуваному періоді були:

Директор Підприємства - Нусбаум Степан Антонович - весь період, що підлягав дослідженню та станом на момент проведення аудиту.

(тел.:(04141) 2-04-08)

Головний бухгалтер - Муравейник Олена Володимирівна - весь період, що підлягав дослідженню та станом на момент проведення аудиту.

(тел.:(04141) 2-00-28)

Державний фінансовий аудит діяльності Підприємства Управлінням Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області (Державною

фінансовою інспекцією в Житомирській області 29.10.2016 реорганізованою шляхом приєднання до Північного офісу Держаудитслужби в Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області) проводиться вперше.

В досліджуваному періоді (в 2015 році) працівниками Державної фінансової інспекції в Житомирській області проведено ревізію фінансово-господарської діяльності Підприємства за період з 01.07.2011 по 01.09.2015 року (акт від 03.12.2015 № 06-07-09/014), якою було встановлено реалізацію необробленої деревини по прямих договорах за цінами, нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні; безпідставне списання пального; надання благодійної допомоги непередбаченої фінансовими планами; не проведення підприємством в повному обсязі претензійно-позовної роботи; нестачу лісопродукції.

Обґрунтування причин проведення аудиту:

Підприємство за результатами діяльності протягом 2014 - 2016 років фактично отримало чистого прибутку на загальну суму 21333,00 тис. грн (2014 рік - 6187,00 тис. грн, 2015 рік - 10032,00 тис. грн, 2016 рік - 5114,00 тис. грн).

Проведеним аналізом сукупності фінансових коефіцієнтів встановлено тенденцію до їх коливань в порівнянні з відповідними періодами, що може свідчити про зниження ефективності господарської діяльності.

Отже, обґрунтування аудиту діяльності Підприємства є зниження ефективності господарської діяльності, що може свідчити про зменшення чистого прибутку.

Критерії, за якими здійснено оцінку:

- аудит здійснено з метою надання оцінки ефективності і законності використання державних коштів і майна, інших актів Підприємства, правильності ведення бухгалтерського обліку, достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю на Підприємстві за період з 01.01.2014 по 30.11.2017;

- дотримання вимог законодавства, актів і рішень Органу управління майном Підприємства і досягнення ним цілей та завдань, визначених Статутами¹⁶, мети діяльності Підприємства, яка полягає у веденні лісового господарства, охорони, захисту, раціонального використання та відтворення лісів, ведення мисливського господарства, охорони, відтворення та раціонального використання державного мисливського фонду на території мисливських угідь, наданих у користування Підприємству;

- ефективність використання та стану збереження державного майна і коштів.

II. Результати аудиторських процедур і висновки

2.1. Результати аналізу фінансово-господарської діяльності Державного підприємства “Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство”

У відповідності до Статуту¹⁶ Підприємство створене з метою отримання прибутку.

Фактично, за результатами фінансово-господарської діяльності за 2014 рік Підприємство отримало прибуток в сумі 6187,0 тис. грн, за 2015 рік - в сумі 10032,0 тис. грн, за 2016 рік - в сумі 5114,0 тис. грн та за 9 місяців 2017 року – в сумі 1932,0 тис. гривень.

Аналізом планових фінансових показників встановлено, що Підприємством впродовж 2014-2016 років та 9 місяців 2017 року передбачалось зростання доходів та покращення його фінансового стану.

Перевіркою дотримання порядку складання та затвердження фінансового плану Підприємства встановлено, що на 2014-2017 роки фінансові плани підписані директором Підприємства, погоджені начальником Житомирського обласного управління лісового та мисливського господарства та затверджені головою Державного агентства лісових ресурсів України.

Порівняно з плановими, фактичні показники доходів мали різноспрямовану динаміку і у 2014 році виконані на 145,2 %, у 2015 році - виконані на 126,6 %, у 2016 виконані - на 112,7 % та за 9 місяців 2017 року виконані - на 117,2 %.

Порівнюючи дані звітів про фінансові результати за 2014-2016 роки та за 9 місяців 2017 року, слід зазначити, що сума чистого доходу по Підприємству в 2015 році в порівнянні з 2014 роком збільшилась на 38720,0 тис. грн, що становить 142 %, та склала 130910,0 тис. грн, в 2016 році сума чистого доходу збільшилась в порівнянні з 2015 роком на 22743,0 тис. грн, що становить 117 %, та склала – 153653,0 тис грн, та за 9 місяців 2017 року сума чистого доходу в порівнянні з аналогічним періодом 2016 року збільшилась на 14315,0 тис. грн, що становить 113 %, та склала 124259,0 тис. гривень.

Як засвідчив аналіз структури фактичних доходів в досліджуваному періоді по Підприємству, чистий дохід від реалізації товарів, робіт та послуг - це дохід від реалізації лісопродукції.

Відповідно до даних фінансової звітності (ф.2)¹⁹ загальна сума операційних витрат за 2015 рік збільшилась в порівнянні з 2014 роком на 38745,0 тис. грн або на 48 % та склала 119838,0 тис. грн, за 2016 рік збільшилась в порівнянні з 2015 роком на 26338,0 тис. грн або на 22 % та склала 146176,0 тис. грн, за 9 місяців 2017 року збільшилась в порівнянні з аналогічним періодом 2016 року на 20637,0 тис. грн або на 19 % та склала 126718,0 тис. гривень.

Основну питому вагу в складі витрат за 2014-2017 роки займають матеріальні витрати – близько 25-35 % та витрати на оплату праці близько 30-40 %.

Проведеним аналізом основних показників по праці встановлено, що середньооблікова чисельність працівників Підприємства в 2014 році склала 557 осіб, в 2015 році - 581 особа, в 2016 році - 611 осіб та за 9 місяців 2017 року - 663 особи.

Середньомісячна заробітна плата одного працюючого становила у 2014 році - 3726,60 грн, у 2015 році – 6607,00 грн, у 2016 році – 8066,69 грн та у січні-вересні 2017 року – 9187,53 грн або збільшилась на 246 % порівняно з 2014 роком.

Необоротні активи в структурі сукупних активів займали станом на 31.12.2014 – 39,40 %, на 31.12.2015 – 29,83 %, на 31.12.2016 – 32,22 %, на 30.09.2017 – 31,95 %.

Впродовж 2014-2016 років та 9 місяців 2017 року первісна вартість всіх основних засобів збільшилась з 30585,0 тис. грн до 43546,0 тис. грн, тобто на 12961,0 тис. грн переважно за рахунок придбання автотранспортних засобів, обладнання, ремонту (будівництва) приміщень лісництв.

Аналіз стану дебіторської заборгованості в динаміці засвідчив збільшення та певні коливання її розмірів, та структури впродовж періоду, що підлягав дослідженню. Так, якщо на початок 2014 року заборгованість становила 4065,0 тис. грн, то за 2014 рік її розмір збільшився до 6910,0 тис. грн (або в 1,7 рази), за 2015 рік дебіторська заборгованість зменшилась до 4501,0 тис. грн (або в 1,5 рази) в порівнянні з 2014 роком, за 2016 рік дебіторська збільшилась, і становила 11235,0 тис. грн (або в 2,5 рази) в порівнянні з 2015 роком. За 9 місяців 2017 року дебіторська заборгованість збільшилась до 9856,0 тис. грн порівняно з аналогічним періодом 2016 року – 3653,0 тис. грн (або в 2,7 рази). В цілому заборгованість на кінець 2016 року (11235,0 тис. грн) порівняно із початком 2014 року (4065,0 тис. грн) збільшилась на 7170,0 тис. грн або в 2,76 рази.

Загальна оцінка ефективності управління Підприємством та використання його активів проведена за сукупністю фінансових коефіцієнтів, які характеризують дохідність активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємства, а саме:

Коефіцієнт рентабельності активів показує розмір чистого прибутку на одну гривню активів та характеризує ефективність їх використання (оптимальне значення > 0 , збільшення), який за 2014 рік становив 0,21, за 2015 рік - 0,026, за 2016 рік - 0,103 та за 9 місяців 2017 року – 0,037. При цьому, в динаміці простежується його зменшення у 2015 році порівняно з 2014 роком на 0,184, за 9 місяців 2017 року - на 0,037 порівняно з аналогічним періодом 2016 року, що свідчить про тенденцію до неефективного використання активів. Збільшення у 2016 році на 1,004

порівняно з 2015 роком свідчить про підвищення темпів економічного зростання та розвитку Підприємства упродовж 2016 року.

Коефіцієнт рентабельності власного капіталу показує частку чистого прибутку у власному капіталі (оптимальне значення 0,13- 0,24). Так, за 2014 рік цей показник становив 0,284, за 2015 рік - 0,349, за 2016 рік - 0,152 та за 9 місяців 2017 року - 0,056, що свідчить про збільшення частки прибутку у власному капіталі Підприємства у 2015 році на 0,065 порівняно з 2014 роком, та його зменшення у 2016 році на 0,197 порівняно з 2015 роком та за 9 місяців 2017 року - на 1,004 порівняно з аналогічним періодом 2016 року.

Коефіцієнт зносу основних засобів характеризує частку зношених основних засобів у загальній їх вартості, показує питому вагу вартості основних засобів, що вже перенесена на вироблену продукцію. Так в 2014 році цей показник становив 0,59, в 2015 році - 0,602, в 2016 році - 0,598 та за 9 місяців 2017 року - 0,630. Незначні коливання даного показника свідчать про стабільний стан основних засобів.

Коефіцієнт поновлення основних засобів за 2014 рік становив 0,112, за 2015 рік - 0,165, за 2016 рік - 0,174. Збільшення вищевказаного коефіцієнту свідчить про оновлення основних засобів на Підприємстві.

Коефіцієнт рентабельності діяльності показує наявність можливостей Підприємства до відтворення та розширення основного виду діяльності (оптимальне значення > 0 , збільшення), у 2014 році коефіцієнт мав значення 0,067, у 2015 році - 0,077, у 2016 році - 0,033 та за 9 місяців 2017 року - 0,016, що свідчить про збільшення у 2015 році прибуткової діяльності Підприємства на 0,01 порівняно з 2014 роком, та її зменшення у 2016 році на 0,044 порівняно з 2015 роком, та протягом 9 місяців 2017 року - на 0,016 порівняно з аналогічним періодом 2016 року.

Коефіцієнт фінансової стійкості у 2014 році становив 2,98, у 2015 році - 3,861, у 2016 році - 1,975 та за 9 місяців 2017 року - 1,982. Коефіцієнт фінансової стійкості характеризує співвідношення власних та позикових коштів і залежність Підприємства від зовнішніх фінансових джерел. Зазначене свідчить про здатність Підприємства залишатися платоспроможним в довгостроковій перспективі. Так, у 2015 році спостерігається тенденція зростання коефіцієнта на 0,881 порівняно з 2014 роком, що свідчить про зменшення залежності Підприємства від зовнішніх джерел фінансування. Проте, у 2016 році спостерігається зниження коефіцієнта на 1,886 порівняно з 2015 роком та за 9 місяців 2017 року - на 0,329 порівняно з аналогічним періодом 2016 року, що свідчить про зростання залежності Підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт покриття (оптимальне значення > 1 , збільшення) становив за 2014 рік 2,534, за 2015 рік - 2,414, за 2016 рік - 2,095 та за 9 місяців 2017 року - 2,13. Зазначене свідчить, що підприємство може розглядатись як таке, що успішно функціонує та має можливість погашати поточні зобов'язання. Проте, спостерігається тенденція до зниження коефіцієнта у

2015 році на 0,12 порівняно з 2014 роком, у 2016 році на 0,319 порівняно з 2015 роком та за 9 місяців 2017 року на 0,106 порівняно з аналогічним періодом 2016 року.

Коефіцієнт загальної ліквідності (оптимальне значення >1) у 2014 році становив 2,341, у 2015 році – 2,305, в 2016 році – 2,016 та за 9 місяців 2017 року – 2,029. Значення показника більше одиниці свідчить про те, що Підприємство може погасити свої загальні борги оборотними активами. Але, не дивлячись на це, спостерігається тенденція до зниження коефіцієнта у 2015 році на 0,036 порівняно з 2014 роком, у 2016 році - на 0,289 порівняно з 2015 роком та за 9 місяців 2017 року - на 0,108 порівняно з аналогічним періодом 2016 року.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (значення в межах від 0,2 до 0,35) у 2014 році становив 0,86, у 2015 році – 1,497, у 2016 році – 0,675 та за 9 місяців 2017 року – 0,706. Даний коефіцієнт вказує на те, що Підприємство має достатній рівень абсолютної ліквідності та свідчить про можливість в повному обсязі погасити свої поточні платежі грошовими коштами негайно. Так у 2015 році коефіцієнт зріс на 0,637 порівняно з 2014 роком. Проте, спостерігається зниження коефіцієнта у 2016 році на 0,822 порівняно з 2015 роком та за 9 місяців 2017 року - на 0,567 порівняно з аналогічним періодом 2016 року.

Коефіцієнт концентрації залученого капіталу (оптимальне значення <1 , зменшення) у 2014 році становив 0,259, у 2015 році - 0,304, у 2016 році – 0,336 та за 9 місяців 2017 року – 0,335. Зростання коефіцієнта протягом 2014-2016 років та за 9 місяців 2017 року порівняно з аналогічним періодом 2016 року свідчить про збільшення, хоч і незначне, залежності Підприємства від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт заборгованості (значення в межах 0,5-0,7) у 2014 році становив 0,349, у 2015 році - 0,438, у 2016 році - 0,506 та за 9 місяців 2017 року - 0,505. Даний коефіцієнт свідчить про те, що у 2014 та 2015 роках велика частина активів підприємства фінансується за рахунок власних коштів, а в 2016 році та протягом 9 місяців 2017 року велика частина активів підприємства фінансується за рахунок позикових коштів.

Загалом, за проведеною оцінкою сукупності коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість, майновий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємству надано високу оцінку його діяльності. (Додаток 1)

Таким чином, за оцінкою ефективності управління за фінансовими коефіцієнтами та оцінкою ступеня виконання фінансового плану, яку здійснено відповідно до “Методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки”, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170¹², Підприємство має високий рівень.

Отже, за результатами аудиторського дослідження фінансово-господарської діяльності Підприємства встановлено, що не дивлячись на те,

що результатом фінансово-господарської діяльності Підприємства впродовж 2014-2016 років та січня-листопада 2017 року був прибуток, в господарській діяльності Підприємства існує ряд негативних тенденцій про, що свідчить коливання відповідних коефіцієнтів. Причинами даних тенденцій є вплив факторів ризику, результати дослідження яких відображені в наступних розділах звіту.

За результатами аналізу були визначені недоліки та проблеми в управлінні та вибрані ризикові операції для поглибленого вивчення.

2.2 Зовнішні фактори ризику:

2.2.1 Дія нормативно-правових актів, які безпосередньо регулюють діяльність Підприємства, що призвела до упущення вигод.

Фактор ризику: наявна нормативно-правова база щодо реалізації дров паливних не забезпечує в повній мірі додаткових надходжень Підприємства.

Підприємством протягом періоду, що підлягав аудиту, реалізовано лісопродукції в кількості 377513,0 м³, в тому числі дров паливних - 175024,0 м³, з якої в 2014 році реалізовано лісопродукції в кількості 97269,0 м³, в тому числі дров паливних – 43578,0 м³, в 2015 році реалізовано лісопродукції в кількості 99169,0 м³, в тому числі дров паливних – 53159,0 м³, в 2016 році реалізовано лісопродукції в кількості 102104,0 м³, в тому числі дров паливних – 45833,0 м³, за 9 місяців 2017 року реалізовано лісопродукції в кількості 78971,0 м³, в тому числі дров паливних – 32454,0 м³.

В ході аудиту встановлено окремі випадки, що можуть свідчити про упущення Підприємством вигод.

Так, “Положенням про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини”, затвердженим наказом Державного Комітету лісового господарства України від 19.02.2007 № 42¹³ (далі - Положення № 42), передбачено, що не реалізована на товарних біржах необроблена деревина реалізується підприємствами - постійними лісокористувачами по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні крім дров паливних.

Згідно отриманих інформацій від Товарної біржі “Житомирські торги” від 19.02.2015 № 7, від 07.08.2015 № 23, від 14.04.2017 № 8, Житомирської товарної агропромислової біржі від 03.09.2014 № 59 та Товарної біржі “Всеукраїнська лісова біржа” від 12.04.2017 № 195, та від 25.10.2017 № 478а, підприємства області частково проводили реалізацію дров паливних через аукціон.

Проведеним співставленням реалізаційних цін на дрова паливні з отриманими, згідно листів від Товарної біржі “Житомирські торги” від 19.02.2015 № 7, від 07.08.2015 № 23, від 14.04.2017 № 8, Житомирської товарної агропромислової біржі від 03.09.2014 № 59 та Товарної біржі “Всеукраїнська лісова біржа” від 12.04.2017 № 195, та від 25.10.2017 № 478а, мінімальними реалізаційними цінами, які склалися на аукціонах, встановлено,

що в окремих випадках Підприємством в період з 01.01.2014 по 30.11.2017 проведено реалізацію дров паливних за цінами, нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні на загальну суму 82912,90 грн, в тому числі у 2014 році на загальну суму 383,40 грн, у 2016 році на загальну суму 61911,69 грн та за січень-листопад 2017 року на загальну суму 20617,81 гривень. (Додаток 2)

Вищевказаний факт може свідчити про упущення Підприємством вигод у випадку якщо б у Положенні № 42¹³ було передбачено, що дрова паливні які не реалізовані на товарних біржах, реалізуються підприємствами - постійними лісокористувачами по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні.

Отже, недосконала нормативно-правова база щодо механізмів реалізації дров паливних та принципів формування реалізаційних цін на дрова паливні може свідчити про можливе упущення Підприємством вигод в сумі 82,91 тис. гривень.

2.3 Внутрішні фактори ризику:

2.3.1. Недоліки щодо ефективності управління витратами які призвели до їх завищення.

Фактор ризику; недотримання Підприємством вимог нормативно-правових актів щодо економного та раціонального використання коштів.

Під час аудиту досліджувалось питання дотримання Підприємством принципу ефективності та економії при здійсненні фінансово-господарської діяльності, зокрема дотримання вимог Господарського кодексу України від 16.01.2003 № 436-IV¹ (далі - ГКУ), Постанови Кабінету Міністрів України “Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів” від 29.11.2006 № 1673¹⁰.

Проведеним дослідженням складання фінансових планів, обґрунтованості включення до них показників, дотримання порядку внесення змін та стану виконання фінансових планів встановлено, що Підприємством проводились витрати, які не були передбачені фінансовими планами.

Так, протягом 2015-2016 років Підприємством сплачено штрафних санкцій за порушення податкового, валютного та митного законодавства, за порушення строків розрахунків за експортними операціями, порушення природоохоронного законодавства та за нарахування лікарняних листів з порушенням на загальну суму 368913,20 грн, в тому числі: в 2014 році - 16813,24 грн, в 2015 році - 337000,00 грн, в 2016 році - 9000,00 грн та протягом січня - листопада 2017 року - 6100,00 грн, сплата яких не була передбачена фінансовими планами. (Додаток 3)

Виходячи з вищевикладеного, сплата Підприємством протягом періоду, що підлягав аудиту, штрафних санкцій в загальній сумі 368913,20 грн, може

свідчити про прийняття керівником Підприємства неефективних управлінських рішень.

Слід зазначити, що пунктом 7.4 Статуту від 25.10.2016 № 377¹⁶ передбачено, що директор Підприємства несе відповідальність за формування та виконання фінансових планів. Крім цього, п. 10 Контракту¹⁷, укладеного Органом управління майном з керівником Підприємства від 08.07.2014 (далі - Контракт) передбачено обов'язок директора забезпечувати високоефективну і стабільну роботу Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку. Однак фактично, керівником Підприємства не забезпечено виконання вищевказаних вимог, що призвело до сплати штрафних санкцій.

Отже, сплата в 2014-2016 роках та протягом січня – листопада 2017 року штрафних санкцій в сумі 368,91 тис. грн, може свідчити про прийняття керівником Підприємства неефективних управлінських рішень.

2.3.2 Результати дослідження ефективності використання та стану збереження майна Підприємства.

Фактор ризику: відведення в рубку ділової деревини з подальшою вирубкою менше 15 % в порівнянні з матеріалами лісовпорядкування (таксації).

Загальна площа лісів, які перебувають у користуванні Підприємства становлять 30169,4 га. Загальний обсяг вирубаного деревини, протягом періоду, що підлягав аудиту, становить 576797,0 м³, у тому числі незаконним шляхом – 9,5 м³. Загальний обсяг заготовленої ліквідної деревини, протягом періоду, що підлягав аудиту, становить 513642,0 м³.

Протягом періоду, що підлягав аудиту, Підприємством проведено рубки на площі 8953,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 513642,0 м³, в тому числі протягом 2014 року проведено рубки на площі 2110,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 113855,0 м³, протягом 2015 року проведено рубки на площі 2363,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 127731,0 м³, протягом 2016 року Підприємством проведено рубки на площі 2290,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 147052,0 м³, за 11 місяців 2017 року Підприємством проведено рубки на площі 2190,0 га та заготовлено ліквідної деревини в загальній кількості 125004,0 м³.

Аналізом проведеним в ході аудиту встановлено, що протягом 2014-2016 років Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 546 га, сприяння природному поновленню на площі 380 га, в тому числі протягом 2014 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 183 га, природне поновлення на площі 130 га, протягом 2015 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 174 га, природне поновлення на площі 136 га, протягом 2016 року Підприємством проведено садіння лісових культур на площі 189 га, природне поновлення на площі 114 га.

Всього протягом 2014-2016 років на відновлення лісів Підприємством використано 65475400,00 гривень.

Всього протягом 2014-2016 років на охорону лісів від пожеж спрямовано 2870500,00 грн, на боротьбу зі шкідниками та хворобами лісу – 250900,00 грн та на ведення мисливського господарства – 1420600,00 гривень.

Найбільшу питому вагу в сумі витрат на охорону лісів від пожеж займає благоустрій рекреаційних ділянок – 45,33 % (1301100,00 грн), організація, утримання лісових пожежних станцій – 32,39 % (929800,00 грн), утримання тимчасових пожежних наглядачів – 18,79 % (539500,00 грн), догляд за мінералізованими смугами – 2,40 % (69000,00 грн) та влаштування мінералізованих смуг – 1,08 % (31100,00 грн).

Боротьба зі шкідниками та хворобами лісу передбачає винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб, лісопатологічні обстеження та ґрунтові розробки. Всього протягом 2014-2016 років на лісопатологічні обстеження витрачено 109800,00 грн (43,76 %), на винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб витрачено 86800,00 грн (34,60 %), на ґрунтові розкопки витрачено 1800,00 грн (0,72 %) та інші витрати 52500,00 грн (20,92 %). При цьому, лісопатологічними обстеженнями охоплено 18005 га, винищувальні роботи в осередках шкідників і хвороб проведені на площі 1500 гектарів.

Слід зазначити, що відповідно до ст. 48 Лісового кодексу України від 21.01.1994 № 3852-ХІІ² (далі - Лісовий кодекс) визначено, що затверджені матеріали лісовпорядкування є обов'язковими для ведення лісового господарства, планування і прогнозування використання лісових ресурсів.

Статтею 54 Лісового кодексу² встановлено, що основою ведення обліку лісів є матеріали лісовпорядкування. Облік лісів включає збір та узагальнення відомостей, які характеризують кожну лісову ділянку за площею, кількісними та якісними показниками. Ведення обліку лісів забезпечується постійним підтриманням в актуалізованому стані характеристик кожної лісової ділянки, їх змін, спричинених господарською діяльністю, стихійним лихом або іншими причинами.

Відповідно до п. 4 “Правил поліпшення якісного складу лісів”, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 724⁷, підставою для рубок формування і оздоровлення лісів є матеріали лісовпорядкування та обстежень, які проводяться власниками лісів і постійними користувачами.

Статтею 69 Лісового кодексу² встановлено, що спеціальне використання лісових ресурсів на виділеній лісовій ділянці проводиться за спеціальним дозволом - лісорубний квиток або лісорубний квиток, що видається безоплатно. На виділених лісових ділянках можуть використовуватись лише ті лісові ресурси і лише для цілей, що передбачені виданим спеціальним дозволом.

Статтею 70 Лісового кодексу² встановлено, що заготівля деревини в порядку проведення рубок головного користування, а також інших рубок,

пов'язаних із веденням лісового господарства, проводиться власниками лісів і постійними лісокористувачами, яким у встановленому порядку надано це право.

Відповідно до п. 2 “Порядку спеціального використання лісових ресурсів”, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761⁸ (далі - Порядок № 761), лісорубний квиток є основним документом, на підставі якого здійснюється спеціальне використання лісових ресурсів, ведеться облік дозволених до відпуску запасів деревини.

Відповідно до п. 2.6 “Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України”, затверджених наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 21.01.2013 № 9¹⁴ (далі - Методичні вказівки № 9), якщо у процесі відведення лісосік встановлено, що деревостани не можуть бути відведені в рубку через виявлені розбіжності у матеріалах лісовпорядкування складається акт, який направляється органам Держлісагентства для затвердження, а п. 9.3 Методичних вказівок № 9¹⁴ визначено, що робота з відведення і таксації лісосік визнається незадовільною і виконується заново при відведенні з порушенням чинних нормативно-правових актів та цих Методичних вказівок, при розходженні даних перевірки з даними відведення по ліквідному запасу на лісосіці, ліквідному запасу окремих порід, частка яких у деревостану 2 і більше одиниці понад 10 % (по діловій деревині - понад 15 %).

Проведеним в ході аудиту Підприємства співставленням даних матеріалів лісовпорядкування (таксації) та матеріалів відводу ділянок встановлено факт недотримання вимог п. 2.4, 2.6, 9.2, 9.3, 9.6 “Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України”, затверджених наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 21.01.2013 № 9¹⁴ в частині відведення Підприємством в рубку головного користування ділової деревини з подальшою вирубкою менше 15 % в порівнянні з даними матеріалів лісовпорядкування (таксації), що становить 4524,25 м³ ділової деревини на загальну суму 309909,21 грн, в тому числі у 2014 році на суму 100898,77 грн, у 2015 році на суму 109612,50 грн та в 2016 році на суму 99397,94 гривень. (Додаток 4)

Слід зазначити, що акти про виявлені розбіжності у матеріалах лісовпорядкування передбачені п. 2.6 “Методичних вказівок з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України”, затверджених наказом Державного агентства лісових ресурсів України від 21.01.2013 № 9¹⁴, не склалися та зміни до матеріалів лісовпорядкування (таксації) не вносилися.

Вищевказаний факт може свідчити про упущення Підприємством вигод на загальну суму 309909,21 гривень.

Згідно п. 10 Контракту¹⁷, укладеного Органом управління майном з керівником Підприємства від 08.07.2014 (далі - Контракт) передбачено обов'язок директора забезпечувати високоефективну і стабільну роботу Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку.

Проведеним аналізом використання Підприємством майна протягом періоду, що підлягав аудиту, встановлено, що все майно яке належить Підприємству використовувалося при здійсненні господарської діяльності.

Аудитом встановлено, що протягом періоду, що підлягав аудиту Підприємством в оренду майно не бралось та договори оренди не уклалися.

Крім того, аудитом встановлено, що згідно договору оренди нерухомого майна, що належить до державної власності від 07.09.2017 № 1940 Підприємством передано ФОП Косянчук О.В. в строкове платне користування нерухоме майно – нежитлове приміщення площею 61,6 м² будівлі магазину.

Отже: відведення Підприємством в рубку головного користування ділової деревини з подальшою вирубкою менше 15 % в порівнянні з даними матеріалів лісовпорядкування (таксації) становить 4524,25 м³ ділової деревини на загальну суму 309,91 тис. грн, може свідчити про упуцнення Підприємством вигод на загальну суму 309,91 тис. гривень.

2.3.3 Недоліки в управлінні доходами, що призвели до їх втрат.

Фактор ризику: не нарахування штрафних санкцій за укладеними договорами з 01.01.2014 по 30.11.2017 призводить до зменшення дохідної частини Підприємства.

Протягом періоду, що підлягав аудиту, Підприємством реалізовано лісопродукції в кількості 377513,0 м³, в тому числі на експорт – 152218,0 м³, з якої в 2014 році Підприємством реалізовано лісопродукції в кількості 97269,0 м³, в тому числі на експорт – 46657,0 м³, в 2015 році Підприємством реалізовано лісопродукції в кількості 99169,0 м³, в тому числі на експорт – 49758,0 м³, в 2016 році реалізовано лісопродукції в кількості 102104,0 м³, в тому числі на експорт – 38747,0 м³ та за 9 місяців 2017 року реалізовано лісопродукції в кількості 78971,0 м³, в тому числі на експорт – 17056,0 м³.

Відповідно до даних бухгалтерського обліку Підприємства та даних фінансової звітності форми № 2 “Звіт про фінансові результати”²¹ за 2014 рік дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становив 92190,0 тис. грн, за 2015 рік дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) становив 130910,0 тис. грн, за 2016 рік - 153653,0 тис. грн та за 9 місяців 2017 року - 124259,0 тис. гривень.

Порівнюючи фактичні показники доходу необхідно відмітити їх щорічне зростання.

Проте засвідчено наявність внутрішніх факторів ризику та проведення ризикових фінансових операцій.

Шляхом аналізу розрахунків в розрізі суб'єктів господарювання, з якими Підприємством укладено господарські договори, та умов договорів встановлено, що суб'єкти господарювання сплачували кошти за отриману лісопродукцію не в повному обсязі та зі значними затримками в часі.

Відповідно до статті 193 ГКУ¹ кожна сторона повинна вжити усіх заходів, необхідних для належного виконання нею зобов'язання, враховуючи інтереси другої сторони та забезпечення загальногосподарського інтересу. Порушення зобов'язань є підставою для застосування господарських санкцій, передбачених цим Кодексом, іншими законами або договором.

Відповідно до частини 2 ст. 343 ГКУ¹ та ст. 3 Закону України “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань” від 22.11.1996 № 543/96-ВР⁵, розмір пені за прострочення платежу не може перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня.

У разі, коли неустойка встановлена законом, вона може застосовуватися незалежно від того, передбачили її сторони в договорі чи ні.

Відповідно до ст. 625 ЦКУ³ Підприємство має право вимагати від боржників сплати боргу з урахуванням установленого індексу інфляції за весь час прострочення платежу, а також 3 % річних від простроченої суми.

Оскільки ні ЦКУ³, ні ГКУ¹ не містять обмежень щодо одночасного стягнення відсотків і неустойки, за прострочене грошове зобов'язання можна вимагати пеню або штраф, а також і відсотки.

Статті 552 і 625 ЦКУ³ закріплюють принцип повного відшкодування збитків. Отже, збитки (прямі та упушена вигода) підлягають відшкодуванню з урахуванням офіційного індексу інфляції.

Крім того, встановлено, що відповідно п. 5.2 окремих договорів-купівлі продажу необробленої деревини Підприємство має право нараховувати штраф в розмірі 3 % від вартості неоплаченої продукції.

Аудиторським дослідженням встановлено, що Підприємство в періоді, що підлягає аудиту, не нараховувало та не заявляло в судових позовах штрафні санкції (пені, штрафи, неустойки) за договорами договорами-купівлі продажу необробленої деревини.

Сума розрахованих санкцій (пені, штрафи, неустойки) за несвоєчасну оплату становить 87272,69 грн, в тому числі пеня – 28364,39 грн, штрафні санкції – 39701,11 грн, неустойки – 19207,19 грн, які є одним із резервів збільшення доходів Підприємства.

Слід зазначити, що пунктом 3.1 Статуту від 25.10.2016 № 377¹⁶ передбачено, що Підприємство створено з метою одержання прибутку від комерційної діяльності. Крім цього, п. 10 Контракту¹⁷ зобов'язує керівника забезпечувати високоефективну і стабільну роботу Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку. Однак фактично, керівником Підприємства не забезпечено виконання вищевказаних вимог в частині не

нарахування та не подання до суду штрафних санкції (пені, штрафи, неустойки), що призвело до можливого упущення вигод підприємством вигод в сумі 87272,69 гривень. (Додаток 5)

Отже, прийняття неефективних управлінських рішень з боку керівництва Підприємства в частині не нарахування штрафних санкцій (пені, штрафів, неустойки) та не подання до суду позовних вимог щодо їх сплати призвело до можливого упущення вигод в сумі 87,27 тис. грн, що призвело до зменшення чистого прибутку на відповідну суму.

2.3.4. Результати дослідження відповідності наказів про облікову політику Підприємства вимогам нормативно-правових актів.

Облікова політика Підприємства визначена Наказами “Про облікову політику підприємства” від 30.12.2013 № 316, від 05.01.2015 № 16²⁰ (зі змінами 04.09.2015 № 229-о та від 01.2016 №24-о), які видані на виконання вимог Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV⁴.

Дослідженням відповідності вищевказаних наказів Підприємства, вимогам чинного законодавства встановлено, що наказ про облікову політику від 05.01.2015 № 16 має деякі невідповідності “Положенню про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об’єктами державної, комунальної власності”, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 № 1213¹¹ (далі - Положення № 1213).

Так, наказом про облікову політику від 05.01.2015 № 16 не встановлено окремі методи оцінки, обліку і процедур, передбачені Положенням № 1213¹¹. Зокрема, розпорядчими документами про облікову політику не визначено періодичність (періоду) зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку, як це передбачено п. 2 розділу II Положення № 1213¹¹. Окрім цього, в наказі про облікову політику Підприємства на 2015, 2016 та 2017 роки передбачено проведення інвентаризації активів та зобов’язань відповідно до «Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків», затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.1994 р. № 69, яка втратила чинність відповідно до Наказу Міністерства фінансів України «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов’язань» від 02.09.2014 р. № 879.

Крім того, аудиторським дослідженням встановлено, що Підприємством використовується для ведення бухгалтерського обліку програма ІС “Бухгалтерія”. При цьому бухгалтерський облік ведеться на паперових носіях та в електронному варіанті. Перевірка, обробка первинних документів відбувається працівниками бухгалтерії, які несуть відповідальність за оброблені дані. Остаточний контроль за правильністю,

достовірністю відображення даних в бухгалтерському обліку здійснює головний бухгалтер.

Отже, наказ про облікову політику Підприємства за 2015-2017 роки не в повному обсязі відповідає вимогам Положення № 1213¹¹.

2.3.5. Результати дослідження організації внутрішнього контролю та її негативний вплив на результати діяльності.

Впродовж періоду, що досліджувався, директор Підприємства самостійно вирішував всі питання діяльності Підприємства, за винятком тих, що віднесені Статутами¹⁶ Підприємства до компетенції Органу управління майном.

Відповідно до Статутів¹⁶ Підприємства, директор Підприємства несе повну відповідальність за стан діяльності Підприємства.

Попередня оцінка системи внутрішнього контролю полягає у дослідженні сукупності внутрішніх правил та процедур контролю, що запроваджені керівництвом об'єкта аудиту для досягнення поставленої мети, забезпечення стабільного і ефективного функціонування об'єкта аудиту, дотримання внутрішньої господарської політики, збереження, раціонального та економічного використання активів, викриття фальсифікацій та запобігання помилкам, подання достовірної фінансової звітності.

Дослідження змісту Контракту від 17.07.2014¹⁷ між керівником Підприємства і Органом управління засвідчило наявність зобов'язань щодо забезпечення керівником високоефективної і стабільної роботи Підприємства та зміцнення його фінансового стану, отримання прибутку, рентабельності виробництва, ефективного використання коштів, динамічний соціально-економічний розвиток.

Наказ про розподіл обов'язків між працівниками Підприємства у випадку відсутності керівника - відсутній; положення про відділи чи інші структурні підрозділи Підприємства - наявні; посадові інструкції відповідальних фахівців - наявні.

Дослідженням встановлено, що Положення про дотримання законодавства щодо зберігання та знищення бухгалтерських документів, Графік документообігу на Підприємстві наявні.

Ведення бухгалтерського обліку на Підприємстві здійснює бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером - вища освіта.

Підрозділ внутрішнього контролю (аудиту) на Підприємстві відсутній.

Отже, враховуючи викладене, система внутрішнього контролю Підприємства не в повній мірі забезпечує виявлення можливих ризиків та є недостатньою для попередження суттєвих порушень та недоліків у його діяльності, які виявлені в ході аудиторського дослідження. За результатами проведеного аудиту системі внутрішнього контролю Підприємства надано умовно позитивну оцінку.

III. Висновки

Загальна оцінка ефективності управління Підприємством та використання його активів проведена за сукупністю фінансових коефіцієнтів, які характеризують дохідність активів, майновий стан, платоспроможність та ліквідність і показала, що впродовж досліджуваного періоду на Підприємстві спостерігаються певні негативні тенденції. Зокрема, спостерігається зниження ефективності господарської діяльності, про що свідчить проведений в ході аудиту аналіз.

Загалом, за проведеною оцінкою сукупності коефіцієнтів, що характеризують фінансову стійкість, майновий стан, платоспроможність та ліквідність Підприємству надано високу оцінку його діяльності, про що свідчить проведений в ході аудиту аналіз.

Водночас, за результатами аудиту встановлено ряд чинників зовнішнього та внутрішнього характеру, що мали негативний вплив на повноту отримання доходів, обґрунтованості понесених витрат, достовірності їх формування і відображення в обліку і звітності, та які наведено нижче.

Зовнішні фактори:

- недосконала нормативно-правова база щодо механізмів реалізації дров паливних та принципів формування реалізаційних цін на дрова паливні може свідчити про упущення Підприємством вигод в сумі 82,91 тис. гривень.

Внутрішні фактори:

- проведення Підприємством протягом періоду, що підлягав аудиту, сплати штрафних санкцій в загальній сумі 368,91 тис. грн, може свідчити про прийняття керівником Підприємства неефективних управлінських рішень;

- відведення в рубку головного користування ділової деревини з подальшою вирубкою менше 15 % в порівнянні з даними матеріалів лісовпорядкування (таксації) в кількості 4524,25 м³, свідчить про можливе упущення вигод в загальній сумі 309,91 тис. гривень;

- прийняття неефективних управлінських рішень з боку керівництва Підприємства в частині не нарахування штрафних санкцій (пені, штрафів, неустойки) та не подання до суду позовних вимог щодо їх сплати може свідчити про упущення вигод в сумі 87,27 тис. гривень;

- наказ про облікову політику має деякі невідповідності Положенню № 1213¹¹, а саме: в частині періодичності (періоду) зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку. Окрім цього, в наказах про облікову політику Підприємства на 2015, 2016 та 2017 роки передбачено проведення інвентаризації активів та зобов'язань відповідно до «Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків», затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 11.08.1994 р. № 69, яка втратила чинність відповідно до Наказу Міністерства фінансів України

«Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань» від 02.09.2014 р. № 879;

- система внутрішнього контролю не в повній мірі забезпечує виявлення можливих ризиків та є недостатньою для попередження суттєвих порушень та недоліків діяльності Підприємства, виявлених в ході аудиту.

IV. Рекомендації

З урахуванням результатів аудиту, а також з метою покращення фінансового стану Підприємства та внесення якісних змін в управлінні Підприємством рекомендується:

1. Розглянути питання щодо можливої реалізації Підприємством дров паливних юридичним особам по прямих договорах за цінами, не нижчими від тих, що склались на останньому аукціоні.

2. З метою забезпечення ефективного управління майном та недопущення втрат (упущення вигод) посилити контроль за дотриманням чинних нормативно-правових актів при відведенні лісосік в рубку.

3. При несвоєчасному розрахунку покупців за поставлену продукцію проводити нарахування штрафних санкцій (пені, штрафи, неустойки) з подальшим їх стягненням.

4. Привести наказ про облікову політику у відповідність до вимог Положення № 1213¹¹ та дотримуватись його вимог.

5. Переглянути діючу систему внутрішнього контролю Підприємства з метою недопущення та попередження порушень, недоліків у роботі.

6. Включити до штату працівника чи визначити відповідальну особу щодо здійснення функцій внутрішнього контролю.

7. Притягнути до відповідальності осіб, за неналежне виконання своїх службових обов'язків, що призвело до виявлених в ході аудиту порушень та недоліків.

Рекомендації просимо розглянути та в місячний термін повідомити Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області про вжиті заходи.

Провідний державний фінансовий інспектор
відділу контролю в аграрній галузі,
екології та природокористування

О. Поліщук

Один примірник аудиторського звіту отримав: “23” лютого 2018 року:

Директор Муромцев Р.А.

Джерела інформації.

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV.
2. Лісовий кодекс України від 21.01.1994 № 3852-XII.
3. Цивільний кодексу України від 16.01.2003 № 435-IV.
4. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV.
5. Закон України “Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов’язань” від 22.11.1996 № 543/96-ВР.
6. Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 № 361 (зі змінами).
7. Правила поліпшення якісного складу лісів, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 724.
8. Порядок спеціального використання лісових ресурсів, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761.
9. Методика проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб’єктів господарювання, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 26.06.2014 № 728.
10. Постанова Кабінету Міністрів України “Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів” від 29.11.2006 № 1673.
11. “Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та/або користуються об’єктами державної, комунальної власності”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 19.12.2006 № 1213.
12. Методика аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 14.02.2006 № 170.
13. “Положення про організацію та проведення аукціонів з продажу необробленої деревини”, затверджене наказом Державного комітету лісового господарства України від 19.02.2007 № 42.
14. Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агенства лісових ресурсів України, затверджені наказом Державного агенства лісових ресурсів України від 21.01.2013 № 9.
15. Наказ Державного комітету лісового господарства України від від 01.03.1999 № 24 “Про удосконалення лісовим і мисливським господарством у Житомирській області”.
16. Статут Державного підприємства «Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство» від 07.12.2009 № 347, Статут Державного

Підприємства «Новоград-Волинське досвідне лісомисливське господарство» від 25.10.2016 № 377.

17. Контракт, укладений з директором Підприємства.

18. Фінансові плани Підприємства та звіти про виконання фінансових планів за 2014 - 2016 роки та 9 місяців 2017 року.

19. Фінансова звітність Державного підприємства “Житомирське лісове господарство” за 2014-2016 роки та 9 місяців 2017 року.

20. Накази по Підприємству “Про облікову політику підприємства” від 30.12.2013 № 316, від 05.01.2015 № 16, 04.09.2015 № 229-о та від 18.01.2016 №24-о.

